

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	แบบทดสอบก่อนการเรียน	หน้า 1
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน้าที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

คำชี้แจง 1. จงทำเครื่องหมาย X ทับ ก ข ค หรือ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

2. อนุญาตให้ใช้เครื่องคำนวณได้

จากโจทย์ที่กำหนดให้ จงตอบคำถามข้อ 1-

วงจร RLC แบบขนาน มีสมการชั่วขณะของแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้  $v_T = V_{Tm} \sin(200t - 150^\circ)$  V

1. สมการชั่วขณะของกระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุคือข้อใด

- ก.  $i_C = I_{Cm} \sin(200t + 90^\circ)$  A                      ข.  $i_C = I_{Cm} \sin(200t + 30^\circ)$  A  
 ค.  $i_C = I_{Cm} \sin(200t - 60^\circ)$  A                      ง.  $i_C = I_{Cm} \sin(200t - 30^\circ)$  A

2. สมการชั่วขณะของกระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำคือข้อใด

- ก.  $i_L = I_{Lm} \sin(200t - 240^\circ)$  A                      ข.  $i_L = I_{Lm} \sin(200t - 90^\circ)$  A  
 ค.  $i_L = I_{Lm} \sin(200t + 90^\circ)$  A                      ง.  $i_L = I_{Lm} \sin(100t + 30^\circ)$  A

จากโจทย์ที่กำหนดให้ จงตอบคำถามข้อ 3-4

วงจร RLC แบบขนาน มีสมการเฟสเซอร์ของแรงดัน  $V_C = V_C \angle 130^\circ$  V

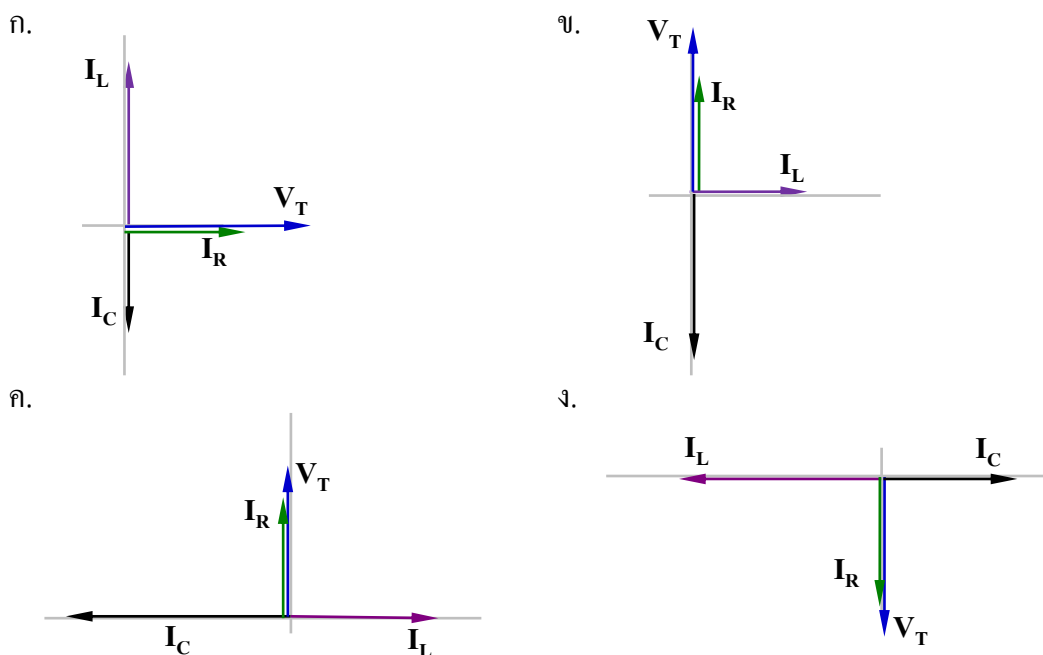
3. สมการเฟสเซอร์ของกระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุคือข้อใด

- ก.  $I_C = I_C \angle -50^\circ$  A                      ข.  $I_C = I_C \angle 40^\circ$  A  
 ค.  $I_C = I_C \angle 90^\circ$  A                      ง.  $I_C = I_C \angle 220^\circ$  A

4. สมการเฟสเซอร์ของกระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทานคือข้อใด

- ก.  $I_R = I_R \angle 40^\circ$  A                      ข.  $I_R = I_R \angle 170^\circ$  A  
 ค.  $I_R = I_R \angle 120^\circ$  A                      ง.  $I_R = I_R \angle 0^\circ$  A

5. ข้อใดเป็นแผนภาพเฟสเซอร์ในวงจร RLC แบบขนาน ถ้ากำหนดให้  $B_L$  น้อยกว่า  $B_C$



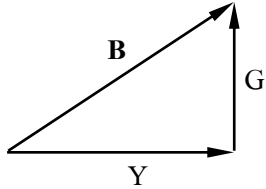
วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	แบบทดสอบก่อนการเรียน	หน้า 2
รหัส 2104-2003	RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

Protected by PDF Anti-Copy Free

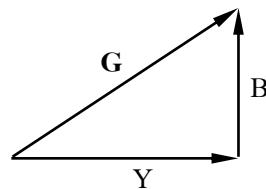
(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

6. ข้อใดเป็นแผนภาพแอดมิตแตนซ์ในวงจร RLC แบบขนาน ถ้ากำหนดให้  $B_C$  มากกว่า  $B_L$

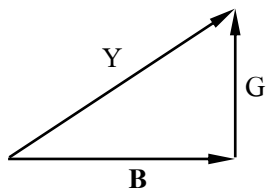
ก.



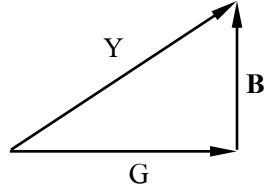
ข.



ค.

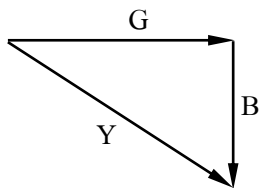


ง.

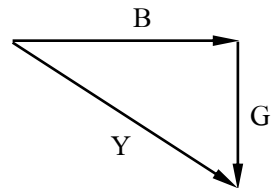


7. ข้อใดเป็นแผนภาพแอดมิตแตนซ์ในวงจร RLC แบบขนาน ถ้ากำหนดให้  $B_L$  มากกว่า  $B_C$

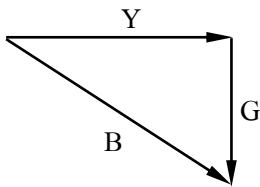
ก.



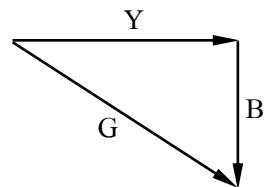
ข.



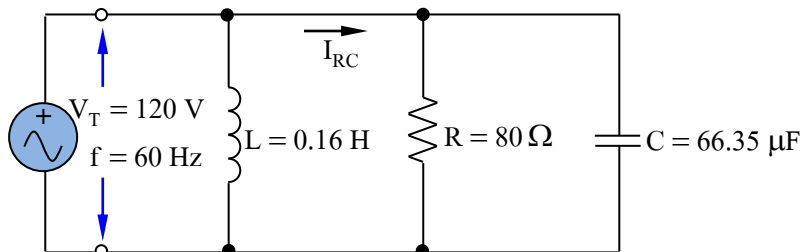
ค.



ง.



จากวงจรที่กำหนดให้ จงตอบคำถามข้อ 8-16



8. ซัสเซปแตนซ์เชิงตัวเก็บประจุมีค่าเท่าไร

ก. 30 mS

ข. 25 mS

ค. 20 mS

ง. 15 mS

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	แบบทดสอบก่อนการเรียน	หน้า 3
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

9. ซัสเซปแตนซ์เชิงตัวเหนี่ยวนำมีค่าเท่าไร

ก. 16.6 mS

ค. 8.3 mS



ข. 12.5 mS

ง. 5.6 mS

10. แอดมิตแตนซ์ของวงจรมีค่าเท่าไร

ก. 28.13 mS

ค. 18.64 mS

ข. 23.56 mS

ง. 15.06 mS

11. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทานมีค่าเท่าไร

ก. 2.5 A

ค. 1.5 A

ข. 2 A

ง. 1 A

12. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุมีค่าเท่าไร

ก. 4 A

ค. 2 A

ข. 3 A

ง. 1 A

13. ผลรวมของกระแสที่ไหลผ่าน R กับ C ( $I_{RC}$ ) มีค่าเท่าไร

ก. 4.5 A

ค. 3.35 A

ข. 3.75 A

ง. 3.15 A

14. กระแสไฟฟ้ารวมที่ไหลผ่านวงจรมีค่าเท่าไร

ก. 4.5 A

ค. 2.5 A

ข. 3.8 A

ง. 1.8 A

15. มุมต่างเฟสระหว่างกระแสไฟฟ้ารวมกับแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้ มีค่าเท่าไร

ก. 53.13°

ค. 46.3°

ข. 33.7°

ง. 28.7°

16. ผลของกระแสไฟฟ้ารวมกับแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้เป็นอย่างไร

ก. แรงดันล้าหลังกระแส

ค. กระแสล้าหลังแรงดัน

ข. แรงดันนำหน้ากระแส

ง. กระแสร่วมเฟสกับแรงดัน

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 4
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

## หน่วยที่ 9



## ในวงจรแบบขนาน

### หัวข้อเรื่อง

- 9.1 รูปคลื่น สมการชั่วขณะ สมการเฟสเซอร์ ของวงจร RLC แบบขนาน
- 9.2 แอดมิตแตนซ์ของวงจร RLC แบบขนาน
- 9.3 มุมเฟสของวงจร RLC แบบขนาน
- 9.4 การคำนวณหาค่าต่าง ๆ ของวงจร RLC แบบขนาน

### สมรรถนะย่อย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับวงจร RLC แบบขนาน
2. ปฏิบัติการวัดค่าต่าง ๆ ของวงจร RLC แบบขนาน

### วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายรูปคลื่น สมการชั่วขณะ สมการเฟสเซอร์ ของวงจร RLC แบบขนานได้
2. อธิบายแอดมิตแตนซ์ของวงจร RLC แบบขนานได้
3. อธิบายมุมเฟสของวงจร RLC แบบขนานได้
4. คำนวณหาค่าต่าง ๆ ของวงจร RLC แบบขนานได้

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 5
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

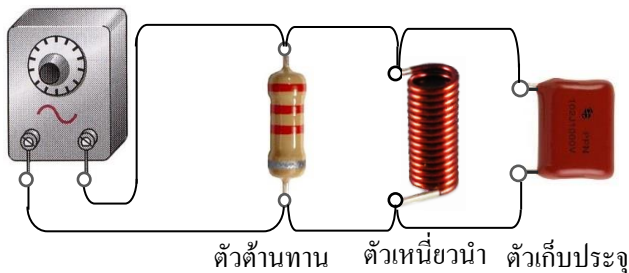
### บทนำ

ในวงจรไฟฟ้ากระแสสลับ จะมีวงจรตัวเก็บประจุ และวงจรตัวเหนี่ยวนำ ทำให้มีวงจร RLC แบบขนาน เมื่อจ่ายแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับให้กับวงจร ทำให้กระแสไฟฟ้าไหลผ่านตัวต้านทาน และตัวเหนี่ยวนำเท่ากัน ทำให้เกิดรูปคลื่น สมการชั่วขณะ สมการเฟสเซอร์ ของวงจร RLC แบบขนาน แอดมิตแตนซ์ของวงจร RLC แบบขนาน มุมเฟสของวงจร RLC แบบขนาน เป็นต้น

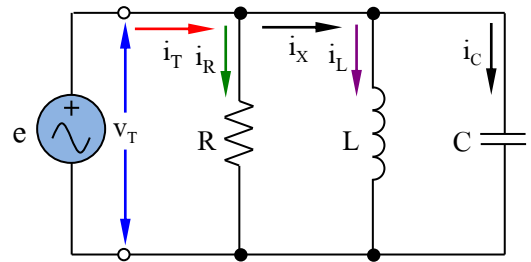
### 9.1 รูปคลื่น สมการชั่วขณะ สมการเฟสเซอร์ ของวงจร RLC แบบขนาน

ดังรูปที่ 9.1 (ก) เป็นวงจรการต่อของจริง ส่วนรูปที่ 9.1 (ข) เขียนวงจรอยู่ในรูปแบบของสัญลักษณ์ เมื่อจ่ายแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับให้กับวงจร ทำให้มีแรงดันตกคร่อมตัวต้านทาน แรงดันตกคร่อมตัวเหนี่ยวนำ และแรงดันตกคร่อมตัวเก็บประจุเท่ากันและเท่ากับแหล่งจ่าย โดยมีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านตัวต้านทาน ตัวเหนี่ยวนำและตัวเก็บประจุตามลำดับ

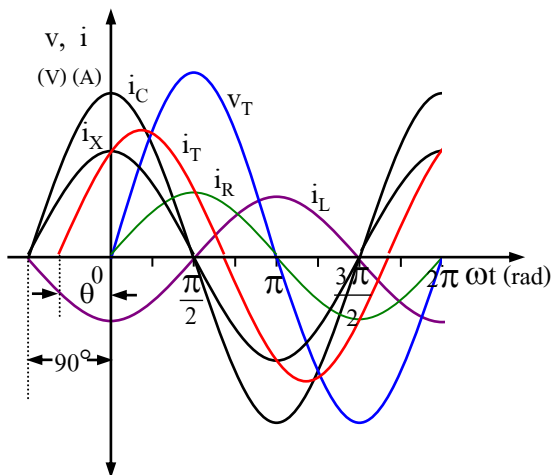
แหล่งจ่ายไฟฟ้า  
กระแสสลับ



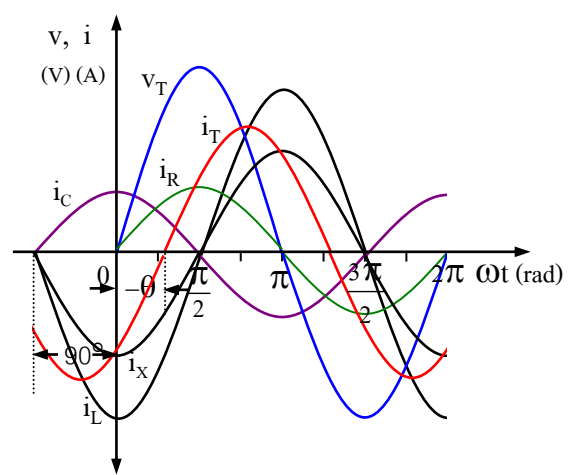
(ก) วงจรการต่อของจริง



(ข) วงจรในรูปแบบของสัญลักษณ์



(ค) รูปคลื่นของแรงดันและกระแสเมื่อ  $i_C > i_L$



(ง) รูปคลื่นของแรงดันและกระแสเมื่อ  $i_L > i_C$

รูปที่ 9.1 วงจร RLC แบบขนานและรูปคลื่น

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 6
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

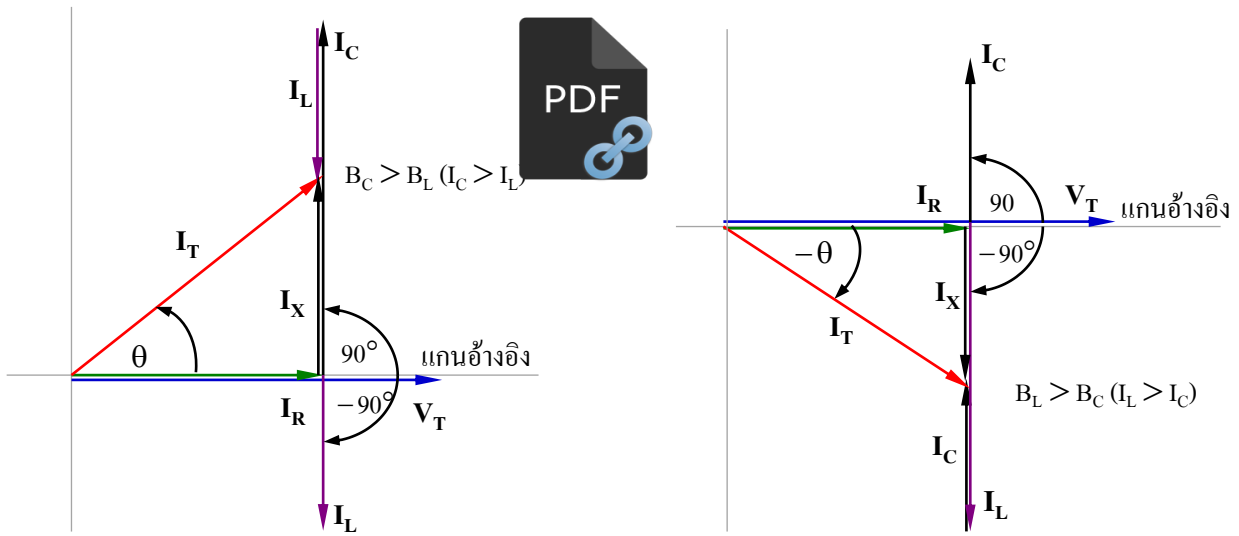
(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

จากรูปที่ 9.1 (ค) แสดงรูปคลื่นของแรงดันไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า โดยให้กระแสเป็นจุดอ้างอิงในการเขียนรูปคลื่น เมื่อให้  $i_C$  มากกว่า  $i_L$  ซึ่งมีกร... วมเฟสกับแรงดัน  $v_T$  และกระแส  $i_C$  นำหน้าแรงดัน  $v_T$  เป็นมุม  $90^\circ$  และมีขนาดมากกว่า  $i_L$  (ผลจ... โดยกระแส  $i_L$  ล้าหลังแรงดัน  $v_T$  เป็นมุม  $-90^\circ$  ส่วนกระแส  $i_X$  ได้จากผลรวมของรูปคลื่น  $i_C$  กับ  $i_L$  จะเห็นได้อีกว่ารูปคลื่นกระแส  $i_C$  กับ  $i_L$  ต่างเฟสกัน  $180^\circ$  จึงหักล้างกัน โดยกระแส  $i_X$  ร่วมเฟสไปกับขนาดของกระแสที่มากกว่า ( $i_C$  หรือ  $i_L$ ) ในที่นี้ร่วมเฟสไปกับกระแส  $i_C$  ส่วนกระแส  $i_T$  ได้จากผลรวมของกระแส  $i_R$  กับกระแส  $i_X$  ที่เวลาใด ๆ โดยกระแส  $i_T$  นำหน้าแรงดัน  $v_T$  เป็นมุม  $\theta$  มุมหนึ่ง และจากรูปที่ 9.1 (ง) แสดงรูปคลื่นของแรงดันไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าเมื่อให้  $i_L > i_C$  โดยกระแส  $i_X$  ร่วมเฟสไปกับขนาดของกระแส  $i_L$  ส่วนกระแส  $i_T$  ได้จากผลรวมของกระแส  $i_R$  กับกระแส  $i_X$  ที่เวลาใด ๆ โดยกระแส  $i_T$  ล้าหลังแรงดัน  $v_T$  เป็นมุม  $-\theta$  มุมหนึ่ง จากรูปที่ 9.1 (ค) และรูปที่ 9.1 (ง) เขียนเป็นสมการชั่วขณะและสมการเฟสเซอร์ได้ดังนี้

สมการชั่วขณะ	สมการเฟสเซอร์
$v_T = V_{Tm} \sin(\omega t + 0^\circ) \text{ V}$	$V_T = V_T \angle 0^\circ$
$i_R = I_{Rm} \sin(\omega t + 0^\circ) \text{ A}$	$I_R = I_R \angle 0^\circ$
$i_L = I_{Lm} \sin(\omega t - 90^\circ) \text{ A}$	$I_L = I_L \angle -90^\circ$
$i_C = I_{Cm} \sin(\omega t + 90^\circ) \text{ A}$	$I_C = I_C \angle 90^\circ$
$i_X = i_L + i_C$	$I_X = I_L + I_C$
$i_T = i_R + i_X$	$I_T = I_R + I_X$
$i_T = I_{Tm} \sin(\omega t \pm \theta) \text{ A}$	$I_T = I_T \angle \pm \theta$

จากสมการชั่วขณะของกระแส  $i_T$  มุม  $\theta$  เป็นค่าบวกเมื่อกระแส  $i_T$  นำหน้าแรงดัน  $v_T$  และมุม  $\theta$  เป็นค่าลบเมื่อกระแส  $i_T$  ล้าหลังแรงดัน  $v_T$  และในวงจร RLC แบบขนานขนาดของกระแส  $I_L$  กับ  $I_C$  ค่าใดจะมากกว่ากันนั้น ขึ้นอยู่กับค่าของ  $B_C$  หรือ  $B_L$  ว่าค่าใดมีค่ามากกว่ากัน ดังนั้นแผนภาพเฟสเซอร์จึงเขียนได้ 2 สภาวะคือ  $B_C > B_L$  และ  $B_L > B_C$  ดังรูปที่ 9.2

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)



(ก)  $B_C > B_L$  กระแส  $I_T$  นำหน้าแรงดัน  $V_T$

(ข)  $B_L > B_C$  กระแส  $I_T$  ล้าหลังแรงดัน  $V_T$

### รูปที่ 9.2 แผนภาพเฟสเซอร์ทั้ง 2 สภาวะ

จากรูปที่ 9.2 (ก) ให้เฟสเซอร์ของแรงดัน  $V_T$  เขียนทับแกนอ้างอิง (ทิศทางมุม  $0^\circ$ ) โดยมีเฟสเซอร์ของกระแส  $I_R$  ร่วมเฟสกับแรงดัน  $V_T$  และเฟสเซอร์ของกระแส  $I_C$  มีทิศทางชี้ขึ้นในแกนตั้งทำมุม  $90^\circ$  และเฟสเซอร์ของกระแส  $I_L$  มีทิศทางชี้ลงทำมุม  $-90^\circ$  ส่วนเฟสเซอร์ของกระแส  $I_X$  ได้จากเฟสเซอร์กระแส  $I_C$  หักล้างกับเฟสเซอร์ของกระแส  $I_L$  โดยเฟสเซอร์กระแส  $I_T$  ได้จากผลรวมของเฟสเซอร์กระแส  $I_R$  กับ  $I_X$  และเฟสเซอร์กระแส  $I_T$  นำหน้าเฟสเซอร์แรงดัน  $V_T$  เป็นมุม  $\theta$  ส่วนรูปที่ 9.2 (ข) เฟสเซอร์กระแส  $I_T$  ล้าหลังเฟสเซอร์แรงดัน  $V_T$  เป็นมุม  $-\theta$  ซึ่งเป็นผลจาก  $B_L$  มีค่ามากกว่า  $B_C$

## 9.2 แอดมิตแตนซ์ของวงจร RLC แบบขนาน

ถ้านำค่ากระแสไฟฟ้ารวมจากแหล่งจ่ายหารด้วยค่าแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้ เรียกค่านี้ว่า แอดมิตแตนซ์ (Admittance) หรือค่าส่วนกลับของอิมพีแดนซ์ ดังนั้น

$$Y = \frac{I_T}{V_T} \quad \dots(9.1)$$

ในการหาค่าแอดมิตแตนซ์ของวงจร RLC แบบขนาน สามารถพิจารณาได้ 2 สภาวะ ดังนี้

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 8
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

9.2.1 เมื่อ  $B_C > B_L$  จากแผนภาพเฟสเซอร์รูปที่ 9.2 (ก)

จากสมการเฟสเซอร์

สมการในรูปแบบเชิงขั้ว

$$\frac{V_T \angle 0^\circ}{Z \angle -\theta} = \frac{I_R \angle 0^\circ}{R \angle 0^\circ} + \frac{I_C \angle 90^\circ}{X_C \angle -90^\circ} + \frac{I_L \angle -90^\circ}{X_L \angle 90^\circ}$$

นำ  $V_T \angle 0^\circ$  หารตลอด

$$\frac{1}{Z \angle -\theta} = \frac{1}{R \angle 0^\circ} + \frac{1}{X_C \angle -90^\circ} + \frac{1}{X_L \angle 90^\circ}$$

$$Y \angle \theta = G \angle 0^\circ + B_C \angle 90^\circ + B_L \angle -90^\circ$$

สมการในรูปแบบพิกัดฉาก

$$Y \angle \theta = G + jB_C - jB_L$$

$$Y \angle \theta = G + j(B_C - B_L)$$

$$Y = G + jB \quad \dots(9.2)$$

โดย  $B = B_C - B_L$

9.2.2 เมื่อ  $B_L > B_C$  จากแผนภาพเฟสเซอร์รูปที่ 9.2 (ข)

$$Y = G - j(B_L - B_C)$$

$$Y = G - jB \quad \dots(9.3)$$

โดย  $B = B_L - B_C$

เมื่อ  $Y = \frac{1}{Z} =$  แอดมิตแตนซ์ของวงจร (S)

$G = \frac{1}{R} =$  ค่าความนำของตัวต้านทาน (S)

$B_C = \frac{1}{X_C} =$  ซัสเซปแตนซ์เชิงตัวเก็บประจุ (S)

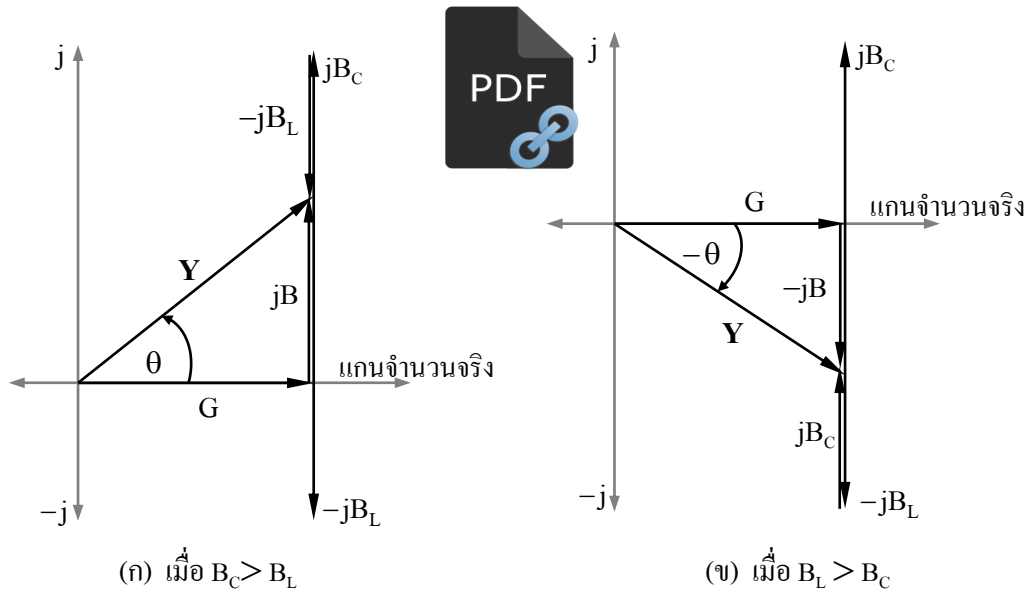
$B_L = \frac{1}{X_L} =$  ซัสเซปแตนซ์เชิงตัวเหนี่ยวนำ (S)

$B = \frac{1}{X} =$  ซัสเซปแตนซ์ (S)

จากสมการที่ (9.2) และสมการที่ (9.3) นำไปเขียนเป็นแผนภาพแอดมิตแตนซ์ได้ดังรูปที่ 9.3 (ก) และรูปที่ 9.3 (ข) การเขียนแผนภาพแอดมิตแตนซ์ให้ค่า  $G$  เขียนทับกับแกนจำนวนจริง ส่วนค่า  $B_C$  เขียนมีทิศทางชี้ขึ้นในแกน  $+j$  และค่า  $B_L$  เขียนมีทิศทางชี้ลงในแกน  $-j$  ส่วนค่า  $B$  ได้จาก  $B_C - B_L$  ( $B_C > B_L$ ) โดยค่า  $Y$  ได้จากผลรวมของค่า  $G$  รวมกับค่า  $jB$  โดยทิศทางของ  $Y$  เป็นมุม  $+\theta$  และดังรูปที่ 9.3 (ก) ทิศทางของ  $Y$  เป็นมุม  $-\theta$  เพราะผลของ  $B_L > B_C$



(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)



รูปที่ 9.3 แผนภาพแอดมิตแตนซ์ทั้ง 2 สภาวะ

จากรูปที่ 9.3 (ก) และรูปที่ 9.3 (ข) ยังสามารถหาค่าแอดมิตแตนซ์โดยใช้ทฤษฎีของพีทาโกรัส ได้ดังนี้

$$Y^2 = G^2 + B^2$$

$$Y = \sqrt{G^2 + B^2}$$

ดังนั้น

$$Y = \sqrt{G^2 + (B_C - B_L)^2} \quad \text{.....(9.4)}$$

และ

$$Y = \sqrt{G^2 + (B_L - B_C)^2} \quad \text{.....(9.5)}$$

### 9.3 มุมเฟสของวงจร RL แบบขนาน

มุมเฟส หมายถึง มุมต่างเฟสระหว่างแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้กับกระแสไฟฟ้ารวมที่ไหลในวงจร ซึ่งพิจารณาได้ 2 สภาวะ ดังนี้

9.3.1 เมื่อ  $B_C > B_L$  จากรูปที่ 9.3 (ก) จะได้ว่า

$$\tan \theta = \frac{\text{ด้านตรงข้ามมุม}}{\text{ด้านประชิดมุม}} = \frac{B}{G}$$

$$\theta = \tan^{-1} \left( \frac{B_C - B_L}{G} \right) \quad \text{.....(9.6)}$$

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 10
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

9.3.2 เมื่อ  $B_L > B_C$  จากรูปที่ 9.3 (ข) จะได้ว่า

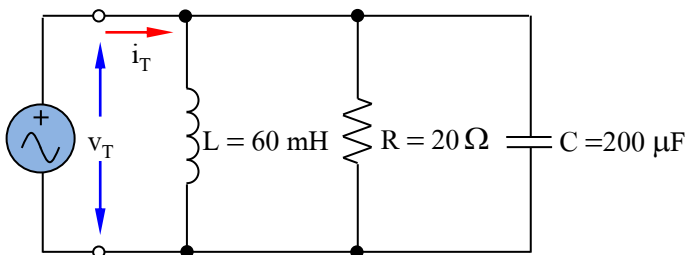
$$\tan \theta = \frac{\text{แรงข้ามมุม}}{\text{ระชิดมุม}} = \frac{B}{G}$$

$$\theta = \tan^{-1} \left( \frac{B_L - B_C}{G} \right) \quad \dots(9.7)$$

เมื่อ  $\theta$  = มุมต่างเฟสระหว่างแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้กับกระแสไฟฟ้ารวม (deg)

#### 7.4 การคำนวณหาค่าต่าง ๆ ของวงจร RLC แบบขนาน

**ตัวอย่างที่ 9.1** วงจรรูปที่ 9.4 ถ้ามแรงดันไฟฟ้า  $v_T = 12.73 \sin(500t + 110^\circ)$  V จ่ายให้กับวงจร  
จงคำนวณหา



รูปที่ 9.4 วงจรของตัวอย่างที่ 9.1

วิธีทำ

ก. แอดมิตแตนซ์ของวงจร

$$B_L = \frac{1}{X_L} = \frac{1}{\omega L}$$

$$B_L = \frac{1}{500 \times 60 \times 10^{-3}} = 0.0333 \text{ S}$$

$$B_C = \frac{1}{X_C} = \omega C$$

$$B_C = 500 \times 200 \times 10^{-6} = 0.1 \text{ S}$$

$$G = \frac{1}{R} = \frac{1}{20}$$

$$G = 0.05 \text{ S}$$

$$Y = G + jB_C - jB_L = (0.05 + j0.1 - j0.0333)$$

$$Y = (0.05 + j0.0667) = 0.083 \angle 53.14^\circ \text{ S}$$

แอดมิตแตนซ์ของวงจรมีค่าเท่ากับ

$0.083 \angle 53.14^\circ \text{ S}$       **ตอบ**

ก. แอดมิตแตนซ์ของวงจร

ข. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทาน

ค. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำ

ง. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุ

จ. กระแสไฟฟ้ารวมของวงจร

ฉ. มุมต่างเฟสระหว่างแรงดัน  $V_T$  กับกระแส  $I_T$

ช. เขียนแผนภาพเฟสเซอร์

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 11
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

ข. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทาน

$$V_T = 0.707 V_{Tm} \angle 110^\circ = 0.707 \times 12.73 \angle 110^\circ$$

$$I_R = \frac{V_T}{R} = 0.05 \angle 0^\circ \times 9 \angle 110^\circ$$

$$I_R = 0.45 \angle 110^\circ \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทานมีค่าเท่ากับ  $0.45 \angle 110^\circ \text{ A}$  **ตอบ**

ค. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำ

$$I_L = (-jB_L) V_T = 0.0334 \angle -90^\circ \times 9 \angle 110^\circ$$

$$I_L = 0.3 \angle 20^\circ \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำมีค่าเท่ากับ  $0.3 \angle 20^\circ \text{ A}$  **ตอบ**

ง. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุ

$$I_C = (jB_C) V_T = 0.1 \angle 90^\circ \times 9 \angle 110^\circ$$

$$I_C = 0.9 \angle 200^\circ \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุมีค่าเท่ากับ  $0.3 \angle 200^\circ \text{ A}$  **ตอบ**

จ. กระแสไฟฟ้ารวมของวงจร

$$I_T = Y V_T = 0.083 \angle 53.14^\circ \times 9 \angle 110^\circ$$

$$I_T = 0.747 \angle 163.14^\circ \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้ารวมของวงจรมีค่าเท่ากับ  $0.747 \angle 163.14^\circ \text{ A}$  **ตอบ**

ฉ. มุมต่างเฟสระหว่างแรงดัน  $V_T$  กับกระแส  $I_T$

$$\theta = \tan^{-1} \left( \frac{B_C - B_L}{G} \right)$$

$$= \tan^{-1} \left( \frac{0.1 - 0.0334}{0.05} \right)$$

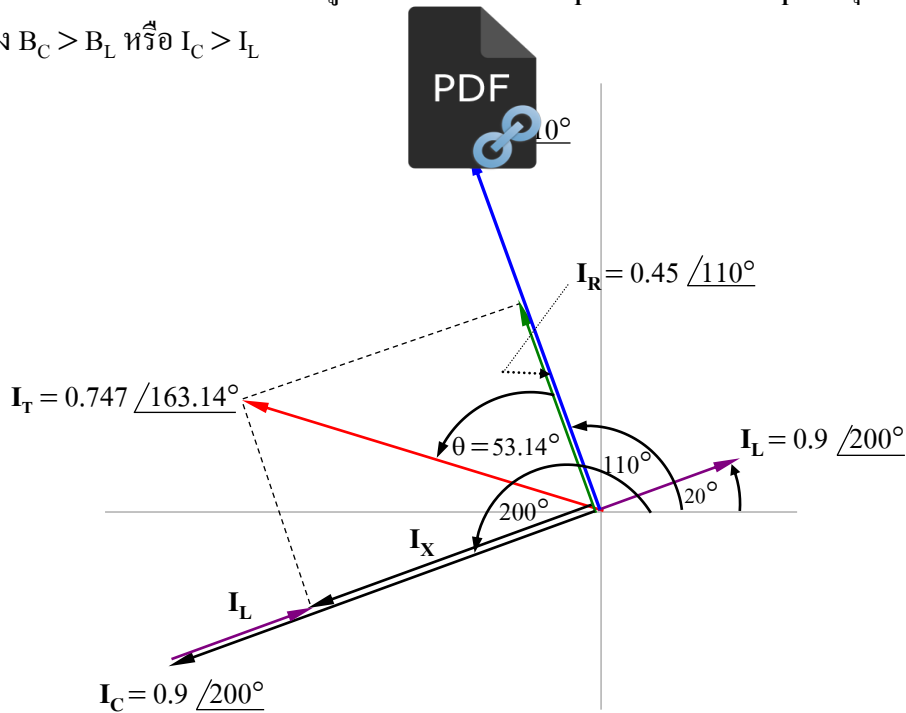
$$\theta = 53.14^\circ$$

มุมต่างเฟสระหว่างแรงดัน  $V_T$  กับกระแส  $I$  มีค่าเท่ากับ  $53.14^\circ$  **ตอบ**

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 12
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

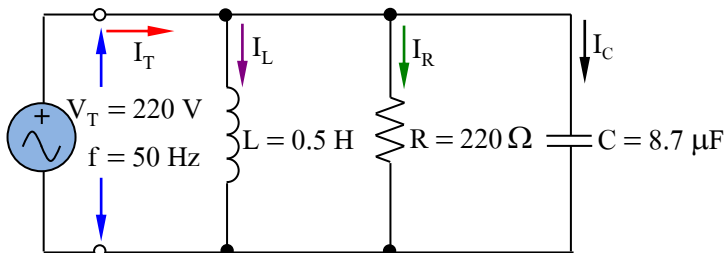
(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

ข. แผนภาพเฟสเซอร์แสดงดังรูปที่ 9.5 โดยกระแส  $I_T$  ถัดหลังแรงดัน  $V_T$  เป็นมุม  $53.14^\circ$  ทั้งนี้เพราะว่าผลของ  $B_C > B_L$  หรือ  $I_C > I_L$



รูปที่ 9.5 แผนภาพเฟสเซอร์ของตัวอย่างที่ 9.1

ตัวอย่างที่ 9.2 วงจรดังรูปที่ 9.6 จงคำนวณหา



รูปที่ 9.6 วงจรของตัวอย่างที่ 9.2

- แอดมิตแตนซ์ของวงจร
- กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทาน
- กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำ
- กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุ
- กระแสไฟฟ้ารวมของวงจร
- มุมต่างเฟสระหว่างแรงดัน  $V_T$  กับกระแส  $I_T$

วิธีทำ

ก. แอดมิตแตนซ์ของวงจร

$$B_L = \frac{1}{X_L} = \frac{1}{2\pi fL}$$

$$B_L = \frac{1}{2 \times 3.1416 \times 50 \times 0.5} = 6.366 \times 10^{-3} \text{ S}$$

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 13
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

$$B = \frac{1}{X_C} = 2\pi fC$$

$$B = 31416 \times 50 \times 8.7 \times 10^{-6} = 2.733 \times 10^{-3} \text{ S}$$

$$G = \frac{1}{R} = \frac{1}{220}$$

$$G = 4.545 \times 10^{-3} \text{ S}$$

เนื่องจาก  $B_L > B_C$  ดังนั้น

$$Y = \sqrt{G^2 + (B_L - B_C)^2}$$

$$= (\sqrt{(4.545)^2 + (6.366 - 2.733)^2}) \times 10^{-3}$$

$$= (\sqrt{33.855}) \times 10^{-3}$$

$$Y = 5.818 \times 10^{-3} \text{ S}$$

แอดมิตแตนซ์ของวงจรมีค่าเท่ากับ

$$5.818 \times 10^{-3} \text{ S} \quad \text{ตอบ}$$

ข. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทาน

$$I_R = GV_T = 4.545 \times 10^{-3} \times 220$$

$$I_R = 1 \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทานมีค่าเท่ากับ

$$1 \text{ A} \quad \text{ตอบ}$$

ค. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำ

$$I_L = B_L V_T = 6.366 \times 10^{-3} \times 220$$

$$I_L = 1.4 \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำมีค่าเท่ากับ

$$1.4 \text{ A} \quad \text{ตอบ}$$

ง. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุ

$$I_C = B_C V_T = 2.733 \times 10^{-3} \times 220$$

$$I_C = 0.6 \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุมีค่าเท่ากับ

$$0.6 \text{ A} \quad \text{ตอบ}$$

จ. กระแสไฟฟ้ารวมของวงจร

เนื่องจาก  $I_L > I_C$  ดังนั้น

$$I_T = \sqrt{I_R^2 + (I_L - I_C)^2}$$

$$= \sqrt{(1)^2 + (1.4 - 0.6)^2} = \sqrt{1.64}$$

$$I_T = 1.28 \text{ A}$$

หรือหาได้จาก

$$I_T = YV_T = 5.818 \times 10^{-3} \times 220$$

$$I_T = 1.28 \text{ A}$$

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 14
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

กระแสไฟฟ้ารวมของวงจรมีค่าเท่ากับ 1.28 A **ตอบ**

จ. มุมต่างเฟสระหว่างแรงดัน  $V_T$  กับ



$$\left(\frac{B_L - B_C}{G}\right)$$

$$= \tan^{-1}\left(\frac{6.366 \times 10^{-3} - 2.733 \times 10^{-3}}{4.545 \times 10^{-3}}\right)$$

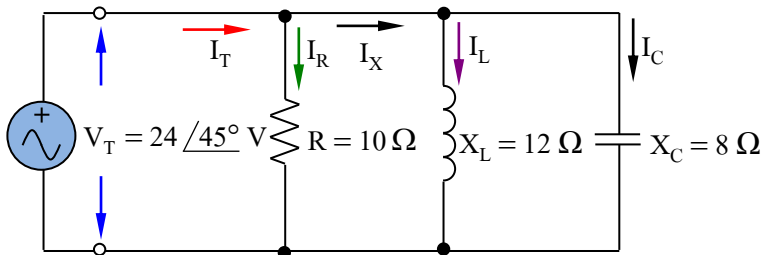
$$= \tan^{-1}(0.8)$$

$$\theta = 38.66^\circ$$

มุมต่างเฟสระหว่างแรงดัน  $V_T$  กับกระแส  $I_T$  มีค่าเท่ากับ  $38.66^\circ$  **ตอบ**

จากคำตอบเห็นได้คือว่ากระแส  $I_T$  ล้าหลังแรงดัน  $V_T$  ทั้งนี้เพราะว่าผลของกระแส  $I_L$  มากกว่ากระแส  $I_C$  หรือผลของ  $B_L$  มากกว่า  $B_C$

**ตัวอย่างที่ 9.3** วงจรดังรูปที่ 9.7 จงคำนวณหา



**รูปที่ 9.7** วงจรของตัวอย่างที่ 9.3

วิธีทำ

ก. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทาน

$$I_R = GV_T = \left(\frac{1}{R}\right)V_T$$

$$I_R = \frac{V_T}{R} = \frac{24 / 45^\circ}{10 / 0^\circ}$$

$$I_R = 2.4 / 45^\circ \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทานมีค่าเท่ากับ  $2.4 / 45^\circ \text{ A}$  **ตอบ**

- ก. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทาน
- ข. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำ
- ค. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุ
- ง. กระแสไฟฟ้ารวมของวงจร
- จ. มุมต่างเฟสระหว่างแรงดัน  $V_T$  กับกระแส  $I_T$
- ฉ. เขียนแผนภาพเฟสเซอร์

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 15
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน้าที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

ข. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำ

$$I_L = \frac{V_T}{jX_L} = \left(\frac{1}{jX_L}\right)V_T$$

$$= \frac{24 \angle 45^\circ}{12 \angle 90^\circ}$$

$$I_L = 2 \angle -45^\circ \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำมีค่าเท่ากับ  $2 \angle -45^\circ \text{ A}$  **ตอบ**

ค. กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุ

$$I_C = jB_C V_T = \left(\frac{1}{-jX_C}\right)V_T$$

$$= \frac{V_T}{-jX_C} = \frac{24 \angle 45^\circ}{8 \angle -90^\circ}$$

$$I_C = 3 \angle 135^\circ \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุมีค่าเท่ากับ  $3 \angle 135^\circ \text{ A}$  **ตอบ**

ง. กระแสไฟฟ้ารวมของวงจร

$$I_T = I_R + I_L + I_C$$

$$= 2.4 \angle 45^\circ + 2 \angle -45^\circ + 3 \angle 135^\circ$$

$$= (1.697 + j1.697) + (1.414 - j1.414) + (-2.121 + j2.121)$$

$$I_T = 0.99 + j2.404 = 2.6 \angle 67.62^\circ \text{ A}$$

กระแสไฟฟ้ารวมของวงจรมีค่าเท่ากับ  $2.6 \angle 67.62^\circ \text{ A}$  **ตอบ**

จ. มุมต่างเฟสระหว่างแรงดัน  $V_T$  กับกระแส  $I_T$

$$\theta = \tan^{-1} \left( \frac{I_C - I_L}{I_R} \right)$$

$$= \tan^{-1} \left( \frac{3 - 2}{2.4} \right)$$

$$= \tan^{-1} (0.417)$$

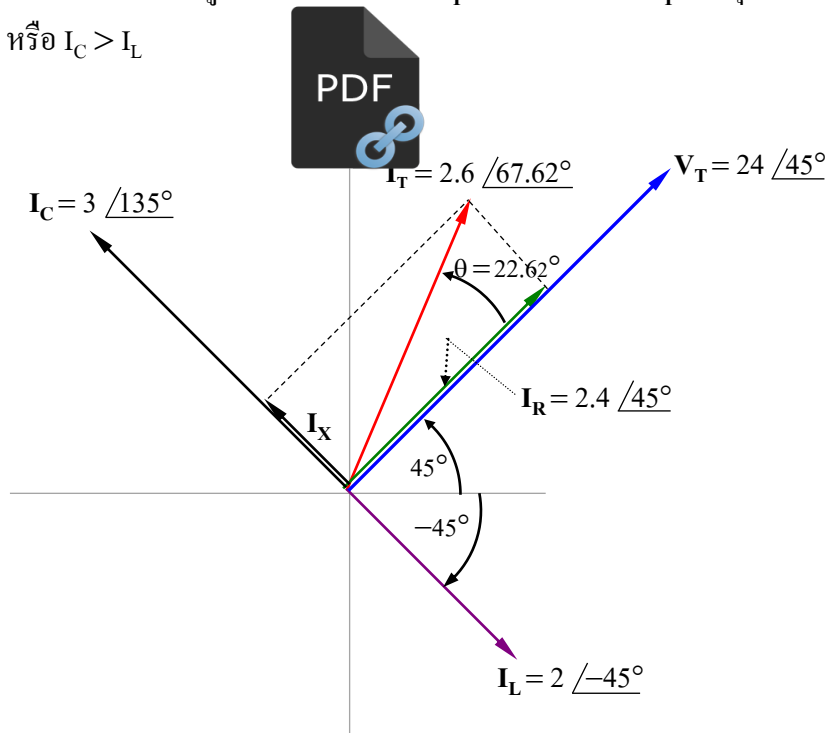
$$\theta = 22.62^\circ$$

มุมต่างเฟสระหว่างแรงดัน  $V_T$  กับกระแส  $I_T$  มีค่าเท่ากับ  $22.62^\circ$  **ตอบ**

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบเนื้อหา	หน้า 16
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

จ. แผนภาพเฟสเซอร์แสดงดังรูปที่ 9.8 โดยกระแส  $I_T$  นำหน้าแรงดัน  $V_T$  เป็นมุม  $22.62^\circ$  ทั้งนี้เพราะว่าผลของ  $B_C > B_L$  หรือ  $I_C > I_L$



รูปที่ 9.8 แผนภาพเฟสเซอร์ของตัวอย่างที่ 9.3

### สรุป

รูปคลื่น สมการชั่วขณะ สมการเฟสเซอร์ ของวงจร RLC แบบขนาน เมื่อจ่ายแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับให้กับวงจร ทำให้มีแรงดันตกคร่อมตัวต้านทาน แรงดันตกคร่อมตัวเหนี่ยวนำ และแรงดันตกคร่อมตัวเก็บประจุเท่ากันและเท่ากับแหล่งจ่าย โดยมีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านตัวต้านทาน ตัวเหนี่ยวนำและตัวเก็บประจุแอดมิตแตนซ์ของวงจร RLC แบบขนาน ถ้านำค่ากระแสไฟฟ้ารวมจากแหล่งจ่ายหารด้วยค่าแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้ เรียกค่านี้ว่า แอดมิตแตนซ์ (Admittance) หรือค่าส่วนกลับของอิมพีแดนซ์ ในการหาค่าแอดมิตแตนซ์ของวงจร RLC แบบขนาน สามารถพิจารณาได้ 2 สภาวะ



วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบงาน	หน้า 17
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

## จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถวัดค่ากระแสไฟฟ้าและวัดหามุมต่างเฟส ในวงจร RLC แบบขนาน



## วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ต่อดวงจร RLC ในวงจรแบบขนานได้อย่างถูกต้อง
2. วัดค่ากระแสไฟฟ้าและแรงดันไฟฟ้าด้วยมัลติมิเตอร์ได้ถูกต้อง
3. วัดหามุมต่างเฟสระหว่างแรงดันไฟฟ้ากับกระแสไฟฟ้าด้วยออสซิลโลสโคปได้ถูกต้อง
4. ค้นหาค่าต่าง ๆ จากวงจรการทดลองได้

## เครื่องมือวัดและอุปกรณ์การทดลอง

- |   |   |         |
|---|---|---------|
| 1. ออสซิลโลสโคปชนิด 2 แฉกพร้อมสายวัด                              | 1 | เครื่อง |
| 2. ฟังก์ชันเจนเนอเรเตอร์  | 1 | เครื่อง |
| 3. มัลติมิเตอร์แบบดิจิตอลหรือแบบเข็มชี้                           | 2 | ตัว     |
| 4. ตัวต้านทานค่า 10 $\Omega$ และ 820 $\Omega$ อย่างละ             | 1 | ตัว     |
| 5. ตัวเหนี่ยวนำแบบเลือกค่าได้ 1 H                                 | 1 | ตัว     |
| 6. ตัวเก็บประจุค่า 4.7 $\mu\text{F}$ และ 10 $\mu\text{F}$ อย่างละ | 2 | ตัว     |
| 7. ชุดทดลองวงจรไฟฟ้ากระแสสลับพร้อมสายต่อดวงจร 10 เส้น             | 1 | ชุด     |

## คำนำ ทางปฏิบัติงาน

วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ จะมีวงจรตัวต้านทาน วงจรตัวเก็บประจุ และวงจรตัวเหนี่ยวนำ ทำให้มีวงจร RLC แบบขนาน เมื่อจ่ายแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับให้กับวงจร ทำให้กระแสไฟฟ้าไหลผ่านตัวต้านทาน และตัวเหนี่ยวนำเท่ากัน ทำให้เกิดรูปคลื่น สมการชั่วขณะ สมการเฟสเซอร์ ของวงจร RLC แบบขนาน แอคมิตแดนซ์ของวงจร RLC แบบขนาน มุมเฟสของวงจร RLC แบบขนาน เป็นต้น

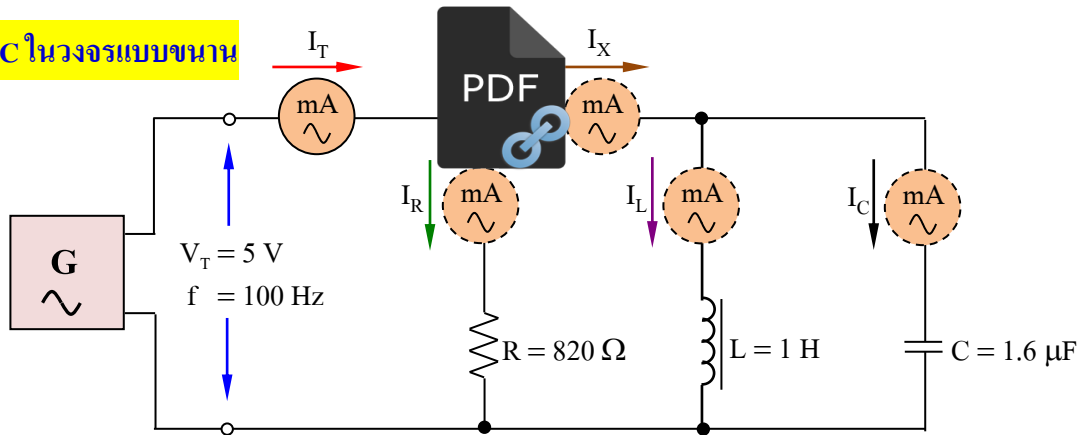
## ข้อเสนอแนะและข้อควรระวังก่อนการทดลอง

ในขณะที่ต่อดวงจรไม่ควรเปิดแหล่งจ่ายไฟฟ้าไว้ เพราะถ้าต่อดวงจรผิด จะทำให้อุปกรณ์เสียหายได้ ตรวจสอบการต่อดวงจรให้ถูกต้อง ก่อนใช้งานออสซิลโลสโคป ควรศึกษาหน้าที่ของสวิตช์ ปุ่มและขั้วต่อต่าง ๆ ของออสซิลโลสโคป เพื่อให้การใช้งานเป็นไปอย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด การปรับปุ่ม

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

วงจรการทดลอง

RLC ในวงจรแบบขนาน



รูปที่ 9.9 การวัดแรงดันไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของ RLC ในวงจรแบบขนาน

หมายเหตุ ค่า  $C = 1.6 \mu\text{F}$  ใช้ค่า  $C = 4.7 \mu\text{F}$  จำนวน 2 ตัว และค่า  $C = 10 \mu\text{F}$  จำนวน 2 ตัว มาต่ออนุกรมกันทั้งหมด 4 ตัว

ลำดับขั้นการทดลอง

1. ต่อวงจรตามรูปที่ 9.9 พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง
2. ที่ฟังก์ชันเจเนอเรเตอร์ตั้งความถี่ไว้ที่ 100 Hz จากนั้นปรับแรงดันไฟฟ้าให้ได้แรงดันไฟฟ้าที่วัดได้ 5 V จากนั้นจ่ายแรงดันไฟฟ้าให้กับวงจร
3. บันทึกค่าของกระแสไฟฟ้ารวม ( $I_T$ ) จากนั้นใช้มัลติมิเตอร์ตัวเดิมวัดกระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวต้านทาน ( $I_R$ ) กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำ ( $I_L$ ) กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุ ( $I_C$ ) และกระแส  $I_X$  ตามสัญลักษณ์เส้นประ แล้วบันทึกค่าลงในตารางที่ 9.1
4. นำค่าที่ได้จากการวัดมาคำนวณค่าตามที่กำหนดให้ แล้วนำค่าไปใส่ลงในตารางที่ 9.1 ดังนี้

4.1 แอดมิตแตนซ์ของวงจร จากสูตร  $Y = \frac{I_T}{V_T}$

4.2 ซัสเซปแตนซ์เชิงตัวเหนี่ยวนำ จากสูตร  $B_L = \frac{I_L}{V_T}$

4.3 ซัสเซปแตนซ์เชิงตัวเก็บประจุ จากสูตร  $B_C = \frac{I_C}{V_T}$

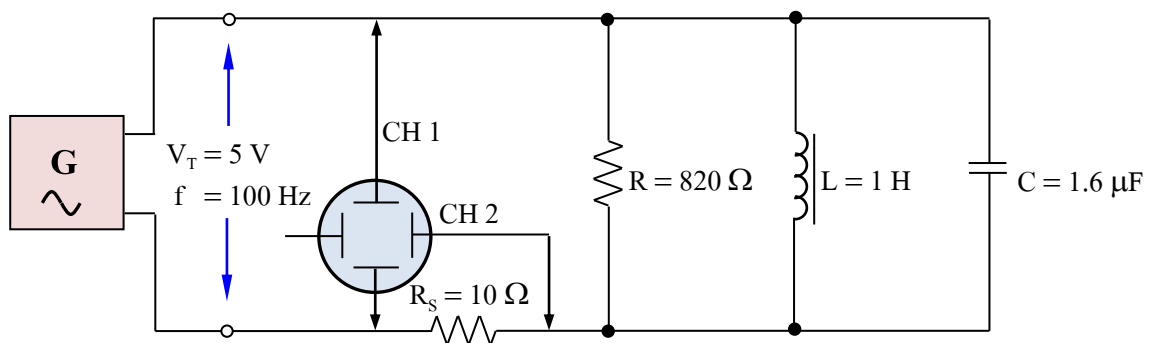
4.4 มุมต่างเฟสระหว่างแรงดันไฟฟ้ากับกระแสไฟฟ้ารวม จากสูตร  $\theta = \tan^{-1} \frac{I_X}{I_R}$

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

ตารางที่ 9.1 ผลการทดลองของลำดับชั้นการทดลองที่ 3-4

ค่าที่ได้จากการวัด					ค่าที่คำนวณจากการวัด				
$V_T$	$I_T$	$I_R$	$I_L$	$I_C$	$I_X$	Y	$B_L$	$B_C$	$\theta$
(V)	(mA)	(mA)	(mA)	(mA)	(mA)	(S)	(S)	(S)	(deg)
5									

5. ต่อวงจรตามรูปที่ 9.10 พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง



**รูปที่ 9.10** การวัดหามุมต่างเฟสระหว่างแรงดันไฟฟ้ากับกระแสไฟฟ้าด้วยออสซิลโลสโคปลำดับชั้นการทดลอง (ต่อ)

6. เตรียมออสซิลโลสโคปเพื่อทำการวัดสัญญาณตามรายการต่าง ๆ ดังนี้

รายการ	ตำแหน่ง
6.1 เลือกตำแหน่ง TIME/DIV	1 mS
รายการ	ตำแหน่ง
6.2 เลือกสวิตช์ VERT. MODE	DUAL
6.3 ปรับปุ่มสวิตช์ VOLTS/DIV ของ CH 1	2
6.4 ปรับปุ่มสวิตช์ VOLTS/DIV ของ CH 2	0.1
6.5 เลือกสวิตช์ SOURC	CH 1
6.6 เลือกสวิตช์สัญญาณที่วัดของ CH 1 และ CH 2	AC

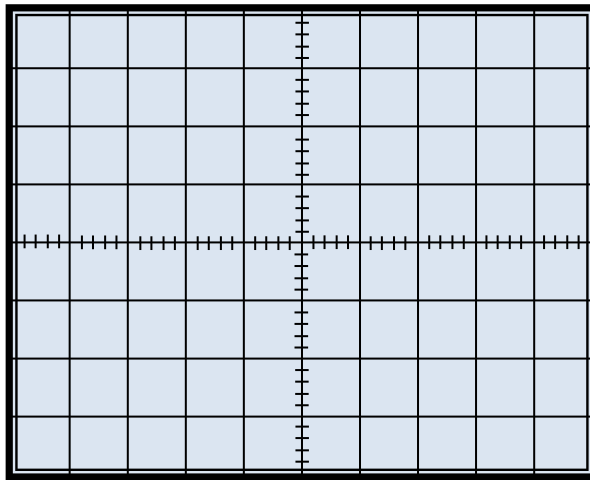
7. ก่อนทำการวัดให้ปรับเส้นภาพของ CH 1 และ CH 2 ให้ทับกันพอดี โดยปรับปุ่ม POSITION (ขึ้น-ลง) ของ CH 1 และ CH 2

8. ที่ฟังก์ชันเจนเนอเรเตอร์ตั้งความถี่ไว้ที่ 100 Hz จากนั้นปรับแรงดันไฟฟ้าให้ได้แรงดันไฟฟ้าที่วัดได้ 5 V เพื่อจ่ายให้กับวงจร

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบงาน	หน้า 20
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

9. ปรับปุ่ม POSITION  $\leftrightarrow$  (ซ้าย-ขวา) เพื่อเลือกตำแหน่งรูปคลื่นของ CH 1 ( $V_T$ ) ให้มีมุมเริ่มต้นของแกนตั้งที่ด้านซ้ายของจอออสซิลโลสโคป ตำแหน่งนี้กำหนดให้มุมเริ่มต้นที่ศูนย์องศา ( $\theta = 0^\circ$ )
10. เขียนรูปคลื่นที่ได้จากจอออสซิลโลสโคป บนจอจำลองที่กำหนดให้ในรูปที่ 9.11 ที่ได้จาก CH 1 (วัด  $V_T$ ) และ CH 2 (วัด  $V_R$  ในรูปแบบของกระแสไฟฟ้ารวม) อ่านและบันทึกค่า T และค่า t (ระยะรูปคลื่นในครึ่งไซเคิลของ  $V_R$  ที่ห่างจากรูปคลื่นของ  $V_T$ )



รูปที่ 9.11 จอจำลองของออสซิลโลสโคป

ระยะ T แนวแกนนอนในครึ่งไซเคิลของ  $V_T$  = .....cm

ระยะ t แนวแกนนอนในครึ่งไซเคิลของ  $V_R$  = .....cm

11. ใช้วงจรการทดลองรูปที่ 9.9 แต่เปลี่ยนค่าความจุไฟฟ้าจากค่า  $1.6 \mu\text{F}$  เป็นค่า  $4.7 \mu\text{F}$  จากนั้นทำการทดลองเช่นเดียวกันกับลำดับขั้นการทดลองที่ 3 และ 4 ตามลำดับ บันทึกค่าลงในตารางที่ 9.2 ตารางที่ 9.2 ผลการทดลองของลำดับขั้นการทดลองที่ 11

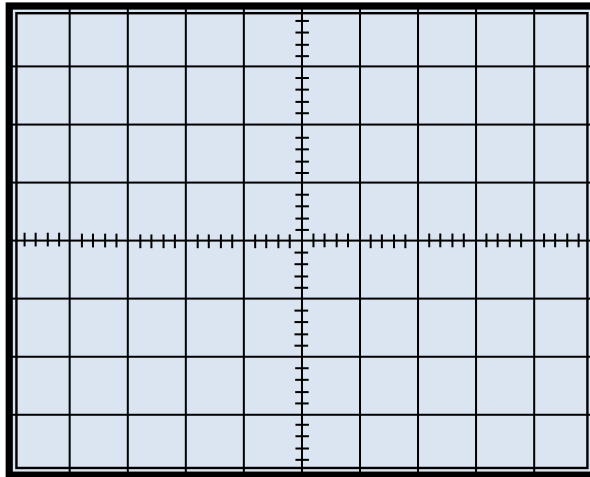
ค่าที่ได้จากการวัด						ค่าที่คำนวณจากการวัด			
$V_T$	$I_T$	$I_R$	$I_L$	$I_C$	$I_X$	Y	$B_L$	$B_C$	$\theta$
(V)	(mA)	(mA)	(mA)	(mA)	(mA)	(S)	(S)	(S)	(deg)
5									

12. ใช้วงจรการทดลองรูปที่ 9.10 แต่เปลี่ยนค่าความจุไฟฟ้าจากค่า  $1.6 \mu\text{F}$  เป็นค่า  $4.7 \mu\text{F}$  จากนั้นทำการทดลองเช่นเดียวกันกับลำดับขั้นการทดลองที่ 6 – 9 ตามลำดับ

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบงาน	หน้า 21
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน้าที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

13. เขียนรูปคลื่นที่ได้จากจ้อออสซิลโลสโคป ลงบนจ้อจำลองที่กำหนดไว้ในรูปที่ 9.12 ที่ได้จาก CH 1 (วัด  $V_T$ ) และ CH 2 (วัด  $V_R$ ) อ่านและวัดค่า  $T$  และค่า  $t$  (ระยะรูปคลื่นในครึ่งไซเคิลของ  $V_R$  ที่ห่างจากรูปคลื่นของ  $V_T$ )



รูปที่ 9.12 จ้อจำลองของออสซิลโลสโคป

ระยะ  $T$  แนวแกนนอนในครึ่งไซเคิลของ  $V_T$  = .....cm

ระยะ  $t$  แนวแกนนอนในครึ่งไซเคิลของ  $V_R$  = .....cm.

### ประเมินผลการทดลอง

1. จากวงจรการทดลองของรูปที่ 9.9 จงคำนวณหา  $B_L$ ,  $B_C$ ,  $Y$ ,  $I_T$ ,  $I_R$ ,  $I_L$ ,  $I_C$ ,  $I_X$  และมุม  $\theta$  ที่ค่าความจุไฟฟ้าเท่ากับ  $1.6 \mu F$  แล้วเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากการทดลอง

#### วิธีทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

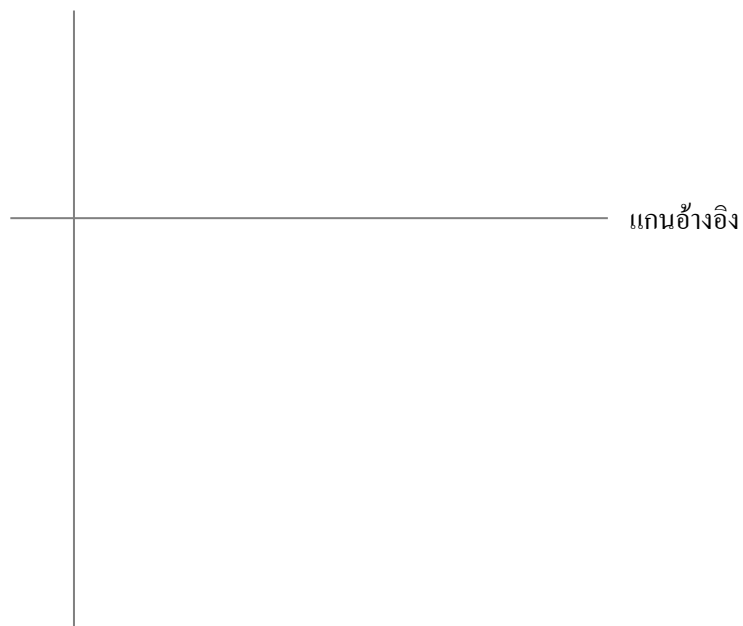
.....

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบงาน	หน้า 22
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)



2. นำค่าที่ได้จากตารางที่ 9.1 มาเขียนเป็นแผนภาพเฟสเซอร์ โดยให้แรงดันไฟฟ้าเป็นแกนอ้างอิง โดยใช้มาตราส่วนแรงดันไฟฟ้า 1 V/cm และมาตราส่วนของกระแสไฟฟ้า 2 mA/cm



3. จากลำดับขั้นตอนการทดลองข้อ 10 และรูปที่ 9.11 จงคำนวณหามุมต่างเฟสระหว่างแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้กับกระแสไฟฟ้ารวม โดยใช้สูตร  $\theta = 180^\circ \times \frac{t}{T}$

วิธีทำ

4. รูปคลื่นที่ได้จากออสซิลโลสโคปรูปที่ 9.11 ผลของกระแสไฟฟ้ารวมมีเฟสเป็นอย่างไรกับแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ที่กรอบสี่เหลี่ยม

- ร่วมเฟส     
  นำหน้า     
  ล้าหลัง

5. จากตารางที่ 9.1 ค่าของ  $B_L$  และค่าของ  $B_C$  ผลของค่าทั้งสองเป็นอย่างไร ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้ากรอบสี่เหลี่ยม

- $B_L = B_C$      
   $B_L < B_C$      
   $B_L > B_C$



วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบงาน	หน้า 24
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

8. จากลำดับขั้นตอนการทดลองข้อ 13 และรูปที่ 9.12 จงคำนวณหามุมต่างเฟสระหว่างแรงดันไฟฟ้าที่

จ่ายให้กับกระแสไฟฟ้ารวม โดยใช้สูตร  $\theta$

วิธีทำ



.....

.....

.....

9. รูปคลื่นที่ได้จากออสซิลโลสโคปรูปที่ 9.12 ผลของกระแสไฟฟ้ารวมมีเฟสเป็นอย่างไรกับแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ที่กรอบสี่เหลี่ยม

- ร่วมเฟส       นำหน้า       ล้าหลัง

10. จากตารางที่ 9.2 ค่าของ  $B_L$  และค่าของ  $B_C$  ผลของค่าทั้งสองเป็นอย่างไร ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้ากรอบสี่เหลี่ยม

- $B_L = B_C$         $B_L < B_C$         $B_L > B_C$

11. ผลของ  $B_L$  มากกว่า  $B_C$  ผลของกระแสไฟฟ้ารวมมีเฟสเป็นอย่างไรกับแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ที่กรอบสี่เหลี่ยม

- ร่วมเฟส       นำหน้า       ล้าหลัง

12. ผลของ  $B_C$  มากกว่า  $B_L$  ผลของกระแสไฟฟ้ารวมมีเฟสเป็นอย่างไรกับแรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ที่กรอบสี่เหลี่ยม

- ร่วมเฟส       นำหน้า       ล้าหลัง



วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบงาน	หน้า 25
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

### แบบประเมินผลปฏิบัติงานการทดลอง

ที่	รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
1	การต่อวงจรถูกต้อง (7 คะแนน) 1.1 ต่ออุปกรณ์การทดลอง 1.2 วัดและอ่านค่าแรงดันไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าด้วยมัลติมิเตอร์ 1.3 วัดและอ่านค่าแรงดันไฟฟ้า มุมต่างเฟสระหว่างแรงดันกับกระแสด้วยออสซิลโลสโคป	7		
2	ผลของการทดลอง (4 คะแนน) 2.1 ค่าต่าง ๆ ที่บันทึกลงในทุกตารางมีค่าถูกต้อง 2.2 รูปคลื่นที่ได้จากจอจำลองของออสซิลโลสโคปมีความถูกต้องและเป็นรูปคลื่นไซน์	4		
3	การประเมินผลท้ายการทดลอง	5		
4	การเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การทดลอง	2		
5	ผลงานสำเร็จและส่งงานภายในชั่วโมงของการเรียน	2		
คะแนนเต็ม		20		

### ผลการประเมิน

- 16-20 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก
- 14-15 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ดี
- 12-13 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
- 10-11 คะแนน อยู่ในเกณฑ์พอใช้
- ต่ำกว่า 10 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ไม่ผ่านและต้องปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายไมตรี ไชยชมพู่)

...../...../.....

วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสสลับ	ใบงาน	หน้า 26
รหัส 2104-2003	Protected by PDF Anti-Copy Free RLC ในวงจรแบบขนาน	หน่วยที่ 9

(Upgrade to Pro Version to Remove the Watermark)

แบบประเมินใบประเมินผลเจตคติที่พึงประสงค์

ที่	รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
1	เข้าเรียนตรงต่อเวลา	2		
2	ส่งใบงานตรงตามเวลาที่กำหนด	2		
3	มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	2		
4	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	2		
5	มีความสนใจใฝ่รู้	2		
6	มีความรักสามัคคีภายในกลุ่ม	2		
7	มีความซื่อสัตย์สุจริต	2		
8	มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน	2		
9	การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบสถานศึกษา	2		
10	ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของสถานศึกษา	2		
	คะแนนเต็ม	20		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายไมตรี.....ไชยชมพู.)

...../...../.....